

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

Inleiding

Deze nota is niet een uitwerking van al het beleid van het Sociaal Domein.

Deze richtinggevende nota Sociaal Domein is bedoeld om vroegtijdig grote lijnen te laten vastleggen door de gemeenteraad, zodat het college een integraal beleidskader kan uitwerken binnen haar politieke kaders.

Op basis van de hieronder weergegeven visie en uitgangspunten kan de gemeenteraad politieke en strategische keuzes maken waarmee richting wordt gegeven aan een toekomstig en nog verder uit werken integraal beleidskader.

1. Aanleiding en Doelstelling

De maatschappelijke context waarin het sociaal domein opereert is sterk in beweging. De uitwerking van de landelijke hervormingen en de Hervormingsagenda Jeugd die invloed hebben op lokale ontwikkelingen zoals de ontwikkeling van Stevige Lokale teams en de samenwerking met DUO+, maar ook het inkoopkader Jeugd 2028–2038 en de daar bijbehorende regionale samenwerkingsverbanden, lokale signalen vanuit maatschappelijke partners en het verlopen van de beleidsplannen, maken het noodzakelijk om het sociaal beleid van Ouder-Amstel te herijken.

Het doel van deze nota is het vastleggen van strategische keuzes en uitgangspunten, zodat het college het beleid kan uitwerken binnen de door de raad gestelde kaders. Deze nota bevat nadrukkelijk geen uitgewerkte maatregelen, financiële begrotingen of juridische onderbouwingen. De nota schetst de grote lijnen van het integrale beleidskader Sociaal Domein, welke u ter besluitvorming krijgt aangeboden in het eerste kwartaal van 2026. In deze nota worden de grote lijnen worden geformuleerd al ware het een vaststaand gegeven. Dit is natuurlijk niet het geval. Het is aan u om hier uw eigen richting aan te geven.

In de nota vindt u tevens vijf (blauwe) tekstkaders waarin we u een beeld geven van de praktijk van het Sociaal Domein. Te beginnen met een kader van de demografie van de gemeente Ouder-Amstel, vanuit een Sociaal Domein-perspectief.

Demografie Ouder - Amstel

Ouder-Amstel heeft 14.526 inwoners (CBS, 2025). Daarvan woont bijna 60% in de kern Ouder-Amstel, 37% in de kern Duivendrecht en de overige inwoners in het 'buitengebied'. De komende jaren wordt het inwoneraantal verdubbeld als gevolg van de bouw van woningen. Op dit moment is 37% van de huishoudens een eenpersoonshuishouden. 36% is een huishouden met kinderen.

Met de meeste inwoners van Ouder-Amstel gaat het goed. Op alle onderdelen (Jeugd, Wmo en Participatiewet) gaat het beter dan gemiddeld in Nederland. Dat neemt niet weg dat er uitdagingen zijn in Ouder-Amstel. Tussen de 20-22% van de inwoners is ouder dan 65, dit ligt hoger dan het landelijk gemiddelde. Dit percentage gaat met de nieuwbouw mogelijk wel verschuiven. Het is desondanks de verwachting dat de zorgkosten de komende jaren zullen toenemen. Gezien het feit dat we willen dat mensen langer thuis blijven wonen, vraagt dit om goede ondersteuning. Dat betekent dat verschillende voorzieningen en diensten in de kernen en het buitengebied toekomst bestendig zijn. Ook de ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers is hierbij een belangrijk speerpunt.

1 op 10 kinderen maakt gebruik van jeugdhulp in Ouder-Amstel. Hoewel dit percentage lager is dan landelijk gemiddeld, blijft dit percentage hoger dan we wensen en is de verwachting dat dit percentage toeneemt als we niets doen. Jeugdhulp in de regio loopt vast. Door de combinatie van dalende budgetten, de wachtlijsten die hier door ontstaan, de instroom die niet afneemt en personeelstekort staat de beschikbaarheid van acute zorg in zeer kwetsbare situaties steeds meer onder druk. In algehele zin staat de mentale gezondheid van jongvolwassenen (14-21) onder druk. Evenals de algehele gezondheid (beweegarmoede en overgewicht). Daarnaast is er een groep inwoners die moeite heeft om rond te komen en bestaat er een risico op het maken van (ernstige) schulden. Hierin hebben we de uitdaging om de inwoners die er recht op hebben beter te begeleiden naar beschikbare regelingen.

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

2. Visie en strategisch kader

De gemeente Ouder-Amstel kiest voor een integrale benadering van maatschappelijke opgaven. Dit betekent dat we toewerken van 12 separate beleidsnota's¹ binnen het Sociaal Domein, naar één integrale nota van het Sociaal Domein. Daarbij is het mogelijk dat we na het vaststellen van de integrale nota voor specifieke onderdelen een uitvoeringsnota maken. Dit doen we alleen als dit noodzakelijk en van toegevoegde waarde is voor de dienstverlening aan onze inwoners.

De samenwerking blijft niet beperkt tot het Sociaal Domein. Ook streven we naar een goede aansluiting op de ontwikkeling binnen de fysieke leefomgeving en de openbare ruimte. Zo maken we met dit plan de verbinding met onder andere Openbare Orde en Veiligheid, Duurzaamheid, de Woon-zorgvisie en het recent vastgestelde beleid Maatschappelijke Voorzieningen.

Wat niet veranderd zijn onze lokale samenwerkingsverbanden. Ook onze regionale samenwerking (onder andere de inkoop van zorg en vervoer en maatschappelijke opvang en beschermd wonen) blijft in stand. In sommige gevallen zal dit intensiveren, om hiermee uitvoering te blijven geven aan de landelijke ontwikkelingen binnen het Sociaal Domein.

Met een integrale benadering willen we het volgende bereiken:

- **Gericht samen werken** aan een stevige sociale basis² & de maatschappelijke opgaven van Ouder-Amstel.
- **Betere (integrale) ondersteuning** van de meest kwetsbare inwoners bij complexe en meervoudige problematiek. Daarbij werken we domein overstijgend en streven we naar een zo goed mogelijke samenwerking tussen de sociale basis (bijvoorbeeld: scholen, verenigingen, maatschappelijk werk), de 1ste lijn (bijvoorbeeld: gemeenten, huisartsen, fysiotherapeuten) en de 2de lijn (bijvoorbeeld: zorgaanbieders)).
- **Duurzame oplossingen**: We willen van symptoombestrijding naar duurzame verbetering die leidt tot blijvende zelfredzaamheid (bij de mensen waar dit mogelijk is). Zorg voor een individu is niet voor ieder probleem de beste oplossing.
- Met gebruik van data en ervaringen uit de praktijk **de goede dingen (blijven) doen**. We willen bewuste en scherpe keuzes (blijven) maken over onze inzet en die van onze partners.

Casus. Meerwaarde van regie en integrale ondersteuning bij complexe meervoudige casuïstiek

Situatieschets: Het gezin bestaat uit moeder, vader en minderjarig kind. Het gezin is door Veilig Thuis aangemeld bij het Sociaal Team van de gemeente Ouder-Amstel voor regie. Reden aanmelding: Ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling. Binnen het gezin is er onder andere sprake van verslavingsproblematiek, onverwerkt trauma en verstandelijke beperking.

Aanpak: Bij de start van het traject gaven de ouders aan dat zij niet langer samen wilden blijven. Vanuit het belang van het kind en het vergroten van de veiligheid binnen het gezin is een plan op maat opgesteld, met aandacht voor de korte, middenlange en lange termijn. De aanpak was integraal, wat betekent dat er op meerdere leefgebieden tegelijk is ingezet, in nauwe samenwerking met ouders, familie en betrokken hulpverleners.

¹ Onderwijs, Onderwijskansenbeleid, Jeugdhulp, Wmo, Schuldhulpverlening, Minimabeleid, Sport, Cultuur, Gezondheid, Werk & Inkomen, Inburgering, Speelnota.

² Definitie van sociale basis: De sociale basis is het geheel van mensen, plekken en voorzieningen in een gemeente waar inwoners elkaar ontmoeten, zich gesteund voelen en kunnen meedoen in de samenleving. Het gaat om wat mensen samen doen in hun dagelijks leven, vaak dicht bij huis — in buurten, scholen, sportverenigingen, kerken, welzijnsorganisaties of via informele netwerken.

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

Korte termijn

Veiligheid en rust creëren: Moeder en kind zijn tijdelijk gaan logeren bij een familielid, mede mogelijk gemaakt door de zomervakantie.

Start echtscheidingstraject: In deze periode is de juridische procedure in gang gezet.

Middenlange termijn:

Woonsituatie stabiliseren: Vader is tijdelijk bij zijn eigen vader gaan wonen, zodat moeder en kind in de echtelijke woning konden blijven.

Ouderschapsplan: Ouders zijn ondersteund bij het opstellen van een haalbaar en werkbaar ouderschapsplan.

Lange termijn:

Duurzame woonoplossingen:

- Voor één ouder is een traject richting beschermd/begeleid wonen gestart.
- De andere ouder voldeed aan de criteria voor woonurgentie en heeft deze aangevraagd.

Aanvullende ondersteuning

- Verslavingszorg: Behandeling en begeleiding zijn ingezet.
- Ambulante thuis- en opvoedbegeleiding: Gericht op het verbeteren van vaardigheden zoals opvoedvaardigheden, plannen en organiseren.
- GGZ: Voor verwerking van trauma's en psychische ondersteuning.
- Familieparticipatie: Familieleden bleven actief betrokken:
- Grootvader bood woonruimte aan vader en ondersteunde hem bij zijn administratie
- Het familielid werd een vast weekend-/logeeradres voor het kind.

Parallele trajecten: Veel interventies liepen gelijktijdig.

- Het woontraject voor één ouder liep parallel aan de start van verslavingszorg.
- Het opstellen van het ouderschapsplan vond plaats terwijl de tijdelijke woonsituatie werd ingericht.
- Familieleden bleven continu ondersteuning bieden, wat zorgde voor extra draagkracht.
- Ambulante begeleiding werd ingezet
- Onderwijs werd betrokken om de voortgang van kind te bewaken en bij te sturen en voor stut en steun en luisterend oor voor kind in de vertrouwde omgeving.

Samengewerkt met de volgende partijen: Woningcorporatie, huisarts, Brijder, Trajectus/HVO, Leger des Heils, basisschool, Duo+/Wmo

Anders dan 'vroeger'

Deze aanpak wijkt af van wat er voorheen werd gedaan. Voorheen, maar ook nog steeds zien we dat in dergelijke situaties specialistische jeugdhulp ingezet zou zijn om de kindveiligheid te vergroten. Deze is veelal gericht op begeleiden/behandelen van kinderen en het bevorderen van de ontwikkeling. Onze ervaring is dat enkel inzetten van specialistische jeugdhulp bij dergelijke meervoudige complexe situaties tot onvoldoende verbetering leidt, omdat er pas structureel iets kan veranderen voor het kind wanneer ouders echt met hun eigen problematiek aan de slag gaan en daar passende ondersteuning bij krijgen én accepteren. Hiervoor is een lange adem nodig waarbij ouders 'aan de hand genomen worden' richting zelfzorg, verwerking en wat meer stabiliteit in het leven.

- Een integraal plan dat leeft en waaraan we samen werken met lokale maatschappelijk partners en intern en extern evalueren en bijsturen.

3. Drie maatschappelijke opgaven als leidraad voor integraal beleid

Drie centrale thema's vormen het fundament van het toekomstige beleidskader Sociaal Domein. Deze thema's komen voort uit landelijke beleidskaders en strategische agenda's van het Rijk³. Onder deze thema's worden de gemeentelijke verantwoordelijkheden geclusterd. Binnen elk thema worden doelen en ontwikkelingen geformuleerd, gericht op het realiseren van maatschappelijke impact. De drie thema's zijn:

1. Kansrijk opgroeien

In onze gemeente willen we kinderen en jongeren veilig, gezond en met gelijke kansen laten opgroeien. We versterken de samenwerking tussen onder andere onderwijs, zorg,

³ Bijvoorbeeld: Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), Gezonde en Kansrijke Start (VWS, OCW en SZW).

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

verenigingen en gezinnen om achterstanden te voorkomen, naar vermogen te laten ontwikkelen en mentale veerkracht te vergroten.

2. Bestaanszekerheid en meedoen

Iedere inwoner moet kunnen rekenen op een stabiel inkomen, een betaalbaar huis en voldoende perspectief om mee te doen in de samenleving. We werken aan het verminderen van armoede, schulden en uitsluiting, en stimuleren participatie via werk, vrijwilligerswerk en sociale verbinding. Ook hebben we aandacht voor taalvaardigheid als belangrijke basis om mee te kunnen doen.

3. Vitale en gezonde inwoners

We stimuleren een gezonde leefstijl en een omgeving die uitnodigt tot bewegen, ontmoeten en zorgen voor elkaar. Samen met inwoners en partners zetten we in op preventie, het versterken van mentale gezondheid en het vergroten van zelfredzaamheid.

Integraal werken vanuit Team Beleid van Ouder-Amstel en het Sociaal Team van de gemeente Ouder-Amstel

Hoewel het integrale beleidskader voor het sociaal domein nog moet worden vastgesteld, werken het beleidsteam en het Sociaal Team van Ouder-Amstel in de praktijk al volgens de uitgangspunten van integraal werken. Wethouder Erika Spil: "Zij brengen domeinen als jeugd, zorg, participatie, wonen en veiligheid dagelijks bij elkaar, met als doel inwoners beter en efficiënter te ondersteunen. Hierin doen zij nu al dagelijks fantastisch werk voor de inwoners van Ouder-Amstel".

Deze werkwijze komt met name tot uiting in de aanpak van complexe casuïstiek, waar meerdere levensdomeinen samenkomen. Beleidsmedewerkers en uitvoerende professionals zoeken actief de verbinding om maatwerk te leveren dat zowel recht doet aan de inwoner als aan de bredere maatschappelijke opgave.

Zo wordt bijvoorbeeld binnen situaties rond jeugdviligheid en overlast nauw samengewerkt met onderwijs, wijkagenten, woningcorporaties en jeugdhulpverleners. Door gezamenlijk te analyseren en te handelen ontstaat een samenhangende aanpak die gericht is op preventie, veiligheid en perspectief. Zowel Team Beleid als het Sociaal Team spelen hierin een cruciale rol.

Door deze manier van samenwerken wordt de beoogde koers van het integraal beleidskader feitelijk al in de praktijk gebracht. Het toekomstige kader zal deze bestaande werkwijze verder versterken, verbinden en richting geven.

4. Normatief kader: Waarden in het Sociaal Domein, leidende principes en uitgangspunten

De waarden in het Sociaal Domein, leidende principes en uitgangspunten vormen de basis van het integrale beleid Sociaal Domein. Het is de basis waarop ons perspectief, gedrag en handelen gebaseerd is. De waarden in het Sociaal Domein, leidende principes en uitgangspunten borduren voort op de kernwaarden van de gemeente Ouder-Amstel en zijn gebaseerd op bestaand beleid van de gemeente Ouder-Amstel, de opgaven die wij en onze partners zien de komende jaren en de rol die we daarin als gemeente hebben.

Hieronder vindt u een korte samenvatting. In de bijlage vindt u een uitgebreide beschrijving van de waarden in het Sociaal Domein, leidende principes en uitgangspunten⁴.

Waarden in het Sociaal Domein

De waarden in het Sociaal Domein vormen ons morele kompas. Zij zijn het fundament van gemeentelijk handelen en zijn richtinggevend voor samenwerking met maatschappelijke partners. Hier staan we als gemeente voor:

⁴ De waarden in het Sociaal Domein, leidende principes en uitgangspunten zijn nog in ontwikkeling. Het fundament staat, maar kan op (enkele) details nog kunnen worden aangepast in het Integrale Beleidskader Sociaal Domein.

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

- Samen – We geloven dat we samen verder komen dan alleen. Daarom zoeken we actief de verbinding: binnen de gemeente, met andere organisaties en met de mensen in onze dorpen. Inwoners merken dat we luisteren, meedenken en samen oplossingen zoeken. Partners merken dat we openstaan voor samenwerking, dat we elkaar versterken en dat wij een actieve bijdrage leveren.
- Mensgericht – We kijken niet alleen naar regels of systemen, maar vooral naar wat iemand nodig heeft. Iedereen is anders, en daar houden we rekening mee. Inwoners merken dat we hen serieus nemen, dat we oog hebben voor hun situatie en dat we ondersteunen bij het zoeken naar passende oplossingen. Daarin zijn we realistisch en weten we dat niet alles oplosbaar is. Partners
- Integraal – Een holistische benadering van vraagstukken (een brede blik), gericht op duurzame oplossingen. “Integraal” betekent dat we niet in losse stukjes denken, maar het geheel zien. We kijken naar de hele situatie van een inwoner en werken samen met verschillende afdelingen en organisaties. Zo voorkomen we dat mensen van het kastje naar de muur worden gestuurd. Inwoners merken dat ze één aanspreekpunt hebben en dat er echt naar hun hele verhaal wordt gekeken.

De waarden in het Sociaal Domein sluiten aan bij de kernwaarden van de gemeente Ouder-Amstel, maar zijn iets specifiekier en toepasbaarder gemaakt voor het Sociaal Domein.

Leidende Principes – Richtinggevend voor handelen

De leidende principes geven richting aan beleidsvorming en aan onze uitvoering. Dit is wat inwoners en maatschappelijk partners merken als ze met de gemeente te maken hebben in het Sociaal Domein:

- Betrokken en nabij – Zichtbaar en toegankelijk voor inwoners.
- Doen wat nodig is – Proactief en doelgericht handelen. We kijken als gemeente kritisch naar onze eigen rol, die van de inwoner en die van onze partners. Wij willen af van de reflex dat de gemeente voor alle problemen een oplossing moet bieden. We moeten als mens en gemeenschap meer kunnen verduren.
- Transparant – Heldere communicatie en verantwoording. Zeggen wat je doet en doen wat je zegt.
- Continu leren en verbeteren – Reflectie, evaluatie en bijsturing op basis van data en praktijkervaringen.
- Duurzame oplossingen – Vroegtijdig en een structurele aanpak krijgt de voorkeur boven symptoombestrijding. Van curatief naar preventief.

Uitgangspunten – Praktische basis voor beleid

De uitgangspunten vormen de basis van waar wij vanuit handelen:

- Schaarste vraagt om goede keuzes;
- Gelijke kansen is ongelijk verdelen van middelen;
- De kracht van de gemeenschap;
- Ondersteuning dichtbij en samen;
- Iedereen doet mee;
- Eenvoud en begrijpelijkheid.

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

Casus. Normaliseren: Afschalen naar sociale basis (of collectief aanbod) in plaats van doorgeleiden naar specialistische zorg

Situatieschets: Een alleenstaande moeder met een terminale ziekte werd aangemeld bij het Sociaal Team door de huisarts. Ze had twee kinderen, één 18 jaar en de ander 17 jaar. Naast het verdriet om het naderende verlies van hun moeder, was er veel stress over hun toekomst: waar zouden ze wonen, wie zou hen begeleiden, en hoe zouden ze omgaan met het rouwproces? Eén van de kinderen liet toenemend blowgedrag zien, wat extra zorgen opriep.

Aanpak: Bij de start van het traject is het netwerk rondom het gezin in kaart gebracht. Hieruit kwamen een oom en tante naar voren die bereid waren de kinderen te ondersteunen. Samen met het gezin en het netwerk zijn er twee plannen opgesteld:

- Een overgangsplan voor de periode tot het jongste kind 18 jaar werd.
- Een toekomstplan voor de periode daarna, waarin de kinderen zelfstandig zouden gaan wonen.

Overgangsplan (tot 18 jaar): Na het overlijden van de moeder was het jongste kind nog minderjarig. In overleg met de woningcorporatie is geregeld dat beide kinderen tijdelijk in de ouderlijke woning konden blijven wonen, tot ze beiden 18 jaar waren. Oom en tante namen een ondersteunende rol op zich, zowel in de dagelijkse begeleiding als in het toezicht op de financiën. Voor het kind onder de 18 jaar werden zij ook de voogd. Omdat beide kinderen nog onderwijs volgden, is er contact gelegd met de zorgcoördinatoren van hun scholen. De scholen boden ruimte voor ondersteuning, wat de drempel verlaagde om hulp te vragen. Eén van de kinderen is verwezen naar een eerstelijns psycholoog voor mentale ondersteuning tijdens het rouwproces. Voor het kind met toenemend wietgebruik zijn via school afspraken gemaakt met het preventieve aanbod van Brijder, gericht op middelengebruik onder jongeren.

Toekomstplan (vanaf 18 jaar): Zodra beide kinderen 18 jaar waren, bood de woningcorporatie ieder van hen een zelfstandige woning aan. Voor de begeleiding bij het verhuizen en het opstarten van een zelfstandig leven is maatschappelijk werk van Participe ingezet. Oom en tante blijven betrokken als vangnet, zodat de kinderen ook in de toekomst een vertrouwd aanspreekpunt hebben.

Samengewerkt met de volgende partijen: huisarts, school, woningcorporatie, welzijnsinstelling

Anders dan 'vroeger': Voorheen zou de leeftijd van de kinderen leidend zijn. Bij minderjarige kinderen zou er specialistische jeugdhulp ingezet worden, al helemaal als het blowgedrag zorgelijk is. Daarnaast zou mogelijk de Raad voor de Kinderbescherming betrokken worden, omdat er voor het minderjarig kind een gezagsvacuüm zou ontstaan. Ook zou er gekeken worden naar het zorgaanbod op het gebied van begeleid wonen, zoals kamertraining voor jongeren. Dit terwijl wij hebben ingezet op samenwerking met en de mogelijkheden vanuit de woningcorporatie. Er was al sprake van enkele zorgen rondom het gezin/de kinderen, maar door toekomstige risico's tijdig te signaleren en hierop te acteren en de juiste mensen (formeel en informeel) te betrekken, is ondanks de moeilijke tijd voor hen, hun ontwikkeling niet in gevaar.

5. Financiële denklijnen

De kosten voor het Sociaal Domein zijn de afgelopen jaren toegenomen en zullen de aankomende jaren blijven toenemen. Meerdere factoren dragen hieraan bij (dit is geen limitatieve lijst en er is geen rangorde in de kosten):

- Groeiende groep 65+, die door het huidige beleid langer thuis wonen. Ook hebben mensen een langere levensverwachting dan vroeger. Door de combinatie van deze factoren neemt de vraag naar zorg toe en zal er langer zorg geleverd moeten worden;
- Stijgende zorgkosten voor ouderen en jeugdigen door de toename in complexiteit van zorgvragen;
- Er wordt gebruik gemaakt van een breder pallet aan voorzieningen;
- Aanzuigende werking van de vaste (lage) eigenbijdrage voor Wmo-voorzieningen (ingevoerd in 2019) werkt nog steeds door;
- Groeiende groep (al dan niet tijdelijke) inwoners met een migratieachtergrond waardoor er niet alleen een populatiegroei is maar ook een toenemende vraag naar (zorg)voorzieningen;

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

- De verwachte groei van het aantal inwoners door de bouw van nieuwe woningen waardoor ook de vraag naar voorzieningen⁵ zal stijgen. Daarbij zal de samenstelling van de nieuwe inwoners gedeeltelijk anders zijn dan de huidige inwoners van Ouder-Amstel. Zo verwachten we meer starters en gezinnen en minder senioren. Dit gegeven nemen we mee als vooruit wordt gekeken en inschattingen worden gemaakt waar vooral vraag naar zal zijn en waar de focus op wordt gelegd. Ten aanzien van onder andere het maatschappelijk vastgoed zorgen we voor aansluiting op het beleid Maatschappelijke voorzieningen;
- De verwachte groei van het aantal woningen en inwoners betekent ook een groei in beleids- en uitvoeringscapaciteit die nodig is om de dienstverlening van onze gemeente op pijl te houden.

Gegeven de bezuinigingen van het Rijk nu en in de aankomende jaren, de groeiende vraag naar zorg en kosten door onder andere het bovenstaande, zijn in de huidige situatie de middelen niet toereikend en dit zal blijven toenemen. Hierdoor moeten we ons voorbereiden op de situatie van toenemende schaarste aan middelen. Hoewel wij uitgaan van gelijke kansen voor iedereen, zal dit leiden tot een ongelijke verdeling van middelen. Dat wil zeggen dat er keuzes gemaakt moeten worden in wie de middelen het hardst nodig hebben.

De gemeente kiest ervoor met het integrale beleidskader om deze middelen doelgericht in te zetten voor:

- **Doelgerichte en duurzame ondersteuning voor inwoners in de meest kwetsbare situaties.**
- **Normaliseren door verhoging van de drempel voor enkelvoudige hulp,** ten behoeve van het beschikbaar houden van hulp bij complexe casuïstiek. Met de ontwikkeling van Stevige Lokale Teams (als uitwerking van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd)⁶ richten we ons op het normaliseren van ondersteuningsvragen. We verwachten veel vragen lokaal en eenvoudig op te lossen. Op deze wijze willen we voorkomen dat we als gemeenschap te snel in de reflex (blijven) schieten om specialistische hulp in te schakelen. Op deze wijze kunnen we kosten besparen en specialistische hulp beschikbaar en snel toegankelijk houden voor hen die het wel (snel) nodig hebben.
- **Gericht investeren in preventie** met oog op het reduceren van langetermijneffecten. Daarbij maken we bewuste keuzes op basis van beschikbare data en bewezen effectieve interventies.
- **Gericht inzetten op de (toekomstige) uitdagingen** in de kernen van Ouder-Amstel, waarbij we inzetten op een stevige sociale basis én op gezondheidsbevordering en bestaanszekerheid.

⁵ In dit geval bedoelen we voorzieningen in de breedste zin van het woord: van maatschappelijk vastgoed en terreinen, zoals buurthuizen en scholen, tot en met (bijvoorbeeld) individuele voorzieningen vanuit de Wmo en de Jeugdwet.

⁶ Stevige Lokale Teams: Er komt op dit moment veel op gemeenten af in het sociaal domein: onder andere de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Het laten slagen van deze en meerdere programma's vergt een basis waarin dit kan landen: Een goed werkende toegang en lokale teams. Een belangrijke rode draad in deze akkoorden is dat gemeenten zorgdragen voor een laagdrempelige toegang tot ondersteuning die gemeenten binnen het sociaal domein verstrekken. Ook staan zij aan de lat voor krachtige, goed bereikbare lokale teams die aanwezig zijn op plekken waar inwoners van nature komen, direct hulp bieden en, als nodig, schakelen met gemeentelijke afdelingen, collectieve voorzieningen en aanvullende expertise. Voor de DUO-gemeenten is het programma Stevige Lokale Teams ingericht om aan deze opgave te voldoen.

Richtinggevende nota Integraal beleidskader Sociaal Domein 2026 en verder

De sociale basis – Minder zorgconsumptie, meer gezondheidsbevordering

In onze gemeente geloven we dat een gezonde en veerkrachtige samenleving begint bij een sterke sociale basis. Daarom werken we intensief samen met partners uit het onderwijs, kinderopvang, de eerstelijnszorg, huisartsen, verenigingen, buurthuizen en vele betrokken inwoners. Samen vormen we een netwerk dat dichtbij mensen staat — in buurten, scholen en verenigingen — waar signalen snel worden opgepakt en waar we problemen helpen voorkomen voordat ze groter worden.

We zetten in op gezondheidsbevordering en preventie, met extra aandacht voor drie groepen: jongeren, ouderen en mensen die leven op of onder de armoedegrens. Voor jongeren betekent dit dat we inzetten op mentale gezondheid, een veilige thuissituatie en kansen om mee te doen. Ouderen ondersteunen we met initiatieven die eenzaamheid tegengaan, bewegen stimuleren en zelfredzaamheid versterken. En voor inwoners die financiële zorgen hebben, zorgen we dat de drempel naar hulp zo laag mogelijk is en dat ondersteuning tijdig en samenhangend wordt aangeboden.

Zo bouwen we als gemeente, samen met onze partners, aan een sociaal fundament waarin iedereen de kans krijgt om gezond, verbonden en met perspectief te leven.

6. Samenvattend

Dit doen we anders ten opzichte van de huidige situatie

1. Van twaalf aparte beleidsplannen in het Sociaal Domein naar één integraal plan voor het brede Sociaal Domein. Daarbij is het mogelijk dat we na het vaststellen van de integrale nota voor specifieke onderdelen een uitvoeringsnota maken. Dit doen we alleen als dit noodzakelijk en van toegevoegde waarde is voor de dienstverlening aan onze inwoners. Ook verbinden we met de maatschappelijke opgaven in het ruimtelijke domein.
2. We clusteren onze activiteiten niet langer rond een traditioneel beleidsveld zoals Sport, Jeugd of Wmo. We clusteren onze activiteiten en inspanningen rond de drie maatschappelijke thema's Kansrijk Opgroeien, Bestaanszekerheid en Meedoen en Vitale en Gezonde Inwoners.
3. We werken vanuit de gemeente integraal vanuit dezelfde waarden en leidende principes (zie bijlage).
4. In onze sociale basis (voorzieningen voor iedereen toegankelijk) en preventieve aanbod kiezen we gericht. Dit doen we op frequente basis samen met onze (lokale) maatschappelijke partners, onderwijs, huisartsen, fysiotherapeuten. Door te evalueren op basis van beschikbare data en ervaring uit de praktijk kijken we periodiek naar prioriteiten en effecten van de huidige inspanningen, en of deze doeltreffend zijn.
5. Als gemeente nemen we regie rond het samenbrengen van experts rond de belangrijkste thema's in de kernen van Ouder-Amstel, met als doel de samenwerking en het aanbod te versterken. We richten ons de komende periode op jongeren, ouderen en mensen in kwetsbare situaties.

Dit blijft hetzelfde in de toekomstige situatie

1. We blijven inzetten op lokale samenwerking
2. We blijven inzetten op regionale samenwerking
3. We blijven onze inwoners ondersteunen op een integrale wijze